

COVID-19

**Sociale
ongelijkheid
in sport- en
beweeggedrag:
perspectief van
de lezers**

Tekst: **Mirjam Stuij en Remco Hoekman**

In het decembernummer van Sport & Gemeenten introduceerden we het onderzoek naar sociale ongelijkheid in sport en bewegen onder COVID-19 dat onderzoekers van het Mulier Instituut en de Radboud Universiteit de komende twee jaar uitvoeren. We vroegen daarbij ook aan lezers om ervaringen met ons te delen. Dit hebben 62 personen gedaan (zie kader en illustratie).

Sociale ongelijkheid

Op de vraag hoe sociale ongelijkheid in de gemeente speelt, werden veelal specifieke groepen genoemd die minder deelnemen, zoals mensen met te weinig geld (n=20) of een lage sociaaleconomische status (n=9). Voor jeugdigen zijn verschillende tegemoetkcomingsregelingen genoemd, maar voor volwassenen minder:

Je merkt vooral dat mensen die minder te besteden hebben ook minder sporten/ bewegen. Door Stichting Leergeld valt het tot 18 jaar mee. Vanaf 18 jaar wordt het een probleem en daalt de sportdeelname.

Twaalf respondenten melden een regeling voor volwassenen, bijvoorbeeld vanuit minimabeleid of het Volwassenenfonds Sport & Cultuur; tien anderen noemen juist de afwezigheid van een dergelijke regeling als probleem. Zeven respondenten geven aan dat sociale ongelijkheid speelt in relatie tot (fysieke) beperkingen, bijvoorbeeld doordat aangepast aanbod ontbreekt. Veel respondenten melden dat er voor COVID-19 al aandacht was voor ongelijkheid (n=49), bijvoorbeeld via financiële regelingen, extra aandacht voor bewegingsonderwijs of de inzet van buurtsportcoaches en interventies voor specifieke groepen. Acht respon-

denten geven aan dat deze aandacht was ingebed in het lokaal sportakkoord, vooral binnen de pijler inclusief.

Veranderd door COVID-19?

Volgens de helft van alle respondenten is de aandacht voor ongelijkheid in hun gemeente door COVID-19 niet veranderd, voor zover zij daar zicht op hebben. Bijvoorbeeld omdat er al aandacht was, nog geen zicht is op de impact van COVID-19, geen signalen zijn dat er extra aandacht nodig is of dit (nog) niet is vertaald in daadwerkelijk beleid. Of omdat het niet over ongelijkheid gaat:

Het minder gaan sporten/bewegen door corona is door de hele bevolkingslaag merkbaar en niet meer/minder onder bepaalde groepen.

Drie respondenten melden minder aandacht dan voorheen door vertraging in de uitrol van het sportakkoord of andere prioriteiten. Elf anderen geven aan dat de invulling is veranderd, bijvoorbeeld doordat nieuwe sportactiviteiten moesten worden gezocht. De zeventien respondenten die aankruisten dat de aandacht voor ongelijkheid is toegenomen, geven aan dat er nu juist meer inzicht in is en/of meer wil om er wat aan te doen. Of doordat er meer aandacht is voor specifieke groepen:

De aandacht is groter geworden omdat ons gevoel ons vertelt dat door COVID-19 de eenzaamheidsgevoelens zowel bij de eerdergenoemde doelgroepen [lage SES/opleiding, senioren, mensen met beperking] als bij jongeren (fors) zijn toegenomen. We krijgen daar ook signalen over.

Een enkeling meldt extra middelen of aandacht voor verenigingsondersteuning gericht op het tegengaan van ongelijkheid.

En nu?

Op de vraag wat er nu nodig is, gaan veel antwoorden over financiële ondersteuning voor individuen en/of de aanbodkant (n=20) en zorgen daarover:

Financieren van structureel sporten voor mensen in armoede is kostbaar.

Daarnaast worden samenwerking met andere domeinen (zorg, onderwijs, sociaal domein), versterking van de sportinfrastructuur om zich beter te kunnen richten op specifieke doelgroepen en het toegankelijker maken van aanbod meermaals genoemd. Tegelijkertijd geven meerdere respondenten aan nog (te) weinig zicht te hebben op wat er nodig is en behoefte te hebben aan kennis en het delen van ervaringen en oplossingen.

Dit sluit aan op de uitkomsten van de sessie over sportstimulering voor kwetsbare groepen onder COVID-19 tijdens de werkconferentie van VSG afgelopen december. Daarin vertelden sportambtenaren vooral druk te zijn met aanpassingen aan de coronamaatregelen, maar de implicaties nog onvoldoende te kunnen inschatten. Vooral de buurtsportcoaches werden genoemd als contactpersonen in de wijken en hebben

nu mogelijk wat meer zicht op de gevolgen van de coronamaatregelen voor sport- en beweeggedrag van verschillende groepen. Vanuit het onderzoek hopen we de komende jaren beleidsontwikkeling te kunnen voeden met cijfers over ontwikkelingen in sport- en beweeggedrag onder COVID-19 en met lokale casestudies om verhalen achter de cijfers te kunnen vertellen. Meer daarover in het volgende nummer van Sport & Gemeenten.

Veelvoorkomende woorden in de toelichtingen van lezers

Bron: Mulier Instituut, *Lezersbevraging Sport & Gemeenten december 2020 - januari 2021*

Verantwoording

Deze inventarisatie is gedaan middels een korte online vragenlijst met vooral open vragen. Na de oproep in het decembernummer is tweemaal een herinneringsmail verstuurd. 62 personen hebben de vragenlijst ingevuld. Zes deden dat zonder de gemeente te noemen. De overige 56 respondenten komen uit 51 gemeenten; voor vijf gemeenten is de vragenlijst tweemaal ingevuld.

Verder lezen...

Op het visie en beleidsplein op www.sportengemeenten.nl kunt u het volgende document downloaden: **Mulier Instituut (2020). Monitor 'Ons voetbal is van iedereen'- aanvalsplan tegen racisme en discriminatie in het voetbal bij sport & nota's**